

Natuurlijk SGP!

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2019 - 2023

Provinciale staten SGP Zuid-Holland

Fotoverantwoording
Provincie Zuid-Holland
SGP Zuid-Holland

Voorwoord

Geachte lezer,

Dank voor uw interesse in de standpunten van de SGP.

U hebt een goede keuze gemaakt want het programma is het lezen meer dan waard. Het document is goed overzichtelijk met herkenbare hoofdstuktitels. De schrijvers hebben binnen elk hoofdstuk heel Concreet: handzame, duidelijke en realistische standpunten (door)ontwikkeld. En dat, op de vaste basis van de SGP-standpunten. Dat is namelijk niet altijd eenvoudig omdat het soms over complexe en integrale onderwerpen gaat. Een woord van hartelijke dank voor de waarde(n)volle inzet en goede overleggen met alle redacteurs is dan ook zeker op zijn plaats. Daarnaast dank aan de redigeerder voor het scherp houden van de redacteurs. Als u het geheel overziet, vindt u dan ook dat de vormgever een compliment verdient? Al met al een heel goed fundament waar de SGP-fractie in Provinciale Staten DV de komende periode mee aan de slag kan.

Inleiding.....	6
1. Inrichter	9
Omgevingswet.....	9
Ruimte voor wonen.....	11
Ruimte voor werken, winkelen en landbouw.....	12
Ruimte voor recreatie	13
Ruimte voor water	14
Een duurzame toekomst.....	15
Ruimte voor de natuur.....	16
2. Regisseur	19
Minder regels, meer verantwoordelijkheid.....	19
Het provinciale bestuur	19
Europa	21
Financiën	21
Meerjarenbegroting	22
Belastingen	22
Subsidies	22
3. Stimulator	25
Land- en tuinbouw	26
Economie, Onderwijs en arbeidsmarkt.....	28
Toerisme	29
4. Verbinder	31
Verkeersveiligheid.....	31
Verkeersdrukke.....	32
Openbaar Vervoer	33
Snel internet in buitengebied	34
Ruimte voor mobiliteit van bedrijven	35
Binnenvaart.....	36
Visserij	37

5. Beschermers	39
Natuur beschermen en beheren.....	39
Waterveiligheid - beschermers van burgers	40
Cultureel erfgoed.....	41
Cultuureducatie.....	41
6. Toezichthouder	43
Sterk bestuur	43
Ruimtelijke kwaliteit	44
Milieu toezicht	44
Top-5 kieslijst	46
Kandidatenlijst	47

provincie **HOLLAND**
ZUID

Inleiding

Op D.V. 20 maart 2019 zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten van Zuid-Holland. De Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) neemt hieraan zoals gebruikelijk van harte deel. Dit keer onder het motto “Natuurlijk SGP”.

Natuurlijk gaat de SGP voor het hoogste doel. Dat doel is politiek gebaseerd op de onvervangbare waarden en normen zoals wij die aangereikt krijgen van het Woord van God, de Bijbel.

In het besturen van de provincie heeft dat zijn weerslag in de rol van beschermer en inrichter. Het intensieve gebruik van de schepping is eindig en heeft er inmiddels toe geleid dat er vergaande maatregelen nodig zijn op het gebied van energieverbruik, energiewinning, gebruik van grondstoffen en de inrichting van de aarde. *De in de Bijbel door onze Schepper gegeven tweeledige opdracht van ‘bouwen en bewaren’ komt hier aan de orde.*

De provincie kan het niet alleen en daarom heeft zij een belangrijke rol als regisseur en toezichthouder naar gemeenten en waterschappen.

De transitie naar een duurzamere samenleving kan het beste plaats vinden bij gezonde economische ontwikkelingen met rentmeesterschap als een belangrijk uitgangspunt. Psalm 8 geeft onze verantwoordelijkheid kernachtig weer: “Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet”. Verder spelen veilige verbindingen en duurzaam ondernemen een onmisbare rol. De SGP zal dit in de provincie op een verantwoorde wijze stimuleren.

In tegenstelling tot voorgaande verkiezingen is het niet meer mogelijk om lijstverbindingen aan te gaan. Daarom roepen wij nog nadrukkelijker op om geen enkele stem verloren te laten gaan! Dat is ook nodig om de in 2015 verkregen derde zetel te behouden. En, uw stem heeft een dubbele waarde. De uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen heeft namelijk vergaande invloed op de zetelverdeling in de Eerste Kamer.

De SGP heeft de intentie om de jarenlange samenwerking in een fractie met de ChristenUnie ook de komende jaren voort te zetten.

Stem! Natuurlijk SGP.

Peter Grinwis, voorzitter SGP Zuid-Holland
Nico de Jager, lijsttrekker

1. Inrichter

*Een van de belangrijkste kerntaken van de provincie is het vaststellen hoe onze omgeving wordt ingericht: **de ordening van de ruimte**. Waar komen woningen, bedrijventerreinen, agrarische bedrijvigheid en waar natuur? De provincie heeft de wettelijke taak een ruimtelijke afweging van belangen te maken. De in de Bijbel door onze Schepper gegeven tweeledige opdracht van ‘bouwen en bewaren’ komt hier aan de orde.*

Bouwen wil zeggen dat wij de schepping nuttig mogen gebruiken. **Bewaren** houdt in dat we geen roofbouw plegen, maar perspectief moeten bieden aan toekomstige generaties.

De provincie heeft de taak om de ruimtelijke afweging te maken tussen de belangen van bedrijvigheid, natuur, agrarische inrichting en woningbouw. Binnen de vastgelegde kaders werkt de provincie met gemeenten en regio's aan de ontwikkeling van een toekomstbestendige inrichting. Wij zien hier de provincie als een betrouwbare en meedenkende partner die mogelijkheden schept en ontwikkelingen stimuleert.

Als de nieuwe ontwikkelingen buiten het bestaand stedelijk gebied moeten komen, moet eerst worden onderzocht of de ontwikkeling niet (deels) binnen bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen.

Concreet:

- Zuinig blijven op (de openheid van) het landelijke gebied.
- Landschappelijke gebieden dienen niet, als gevolg van grootschalige woningbouw, een sterk stedelijk karakter te krijgen.
- Saneren en herbestemmen van bestaande (leegstaande) bebouwing.
- Inbreiden en herstructureren van bestaande leegstaande bebouwing boven uitbreiden.
- Investeren in herstructurering van bedrijventerreinen.
- Visie op de ondergrond meenemen in planvorming.

Omgevingswet

Bij het **inrichten** is een belangrijke rol weggelegd voor de in 2021 van kracht wordende Omgevingswet. De grootste impact van deze wet wordt verwacht in de aanpassing van werkprocessen en een integrale aanpak. Er wordt een cultuurverandering ingezet.

De houding en het gedrag zullen veranderen door over de eigen grenzen te kunnen en moeten kijken, maar ook te denken in ‘Ja-mits’ waarmee initiatieven vanuit het werkveld tot meer bloei komen dan bij het afvinken van lijstjes of iets wel of niet mag. Verduurzaming van de energievoorziening is een noodzakelijke, maar complexe opgave. Het is van groot belang dat deze verduurzaming gestuurd en gefaciliteerd wordt door het ruimtelijk beleid. Verduurzaming van de energievoorziening moet daarom een belangrijke plek krijgen in omgevingsvisies en omgevingsplannen. De provincie krijgt bij de invoering van de Omgevingswet meer ruimte om zelf omgevingswaarden voor allerlei milieuaspecten vast te stellen of scherpere normen vast te stellen dan de landelijke overheid. De SGP vindt dat de provincie hier terughoudend mee om moet gaan (“neen, tenzij”-principe). Dergelijke normen moeten noodzakelijk en begrijpelijk zijn en voor burgers en bedrijven haalbaar en betaalbaar.

Provincies krijgen via instructies en instructieregels meer bevoegdheden om het ruimtelijk beleid van gemeenten te sturen. De provincie moet hier terughoudend mee omgaan. Bestuursovereenkomsten kunnen een goed alternatief voor instructieregels zijn.

De ladder voor duurzame ontwikkeling, waterveiligheid, verduurzaming energievoorziening, leefbaarheid kleine kernen, voldoende ruimte voor (duurzame) landbouw en natuur zijn onderwerpen die een blijvende plek verdienen in de omgevingsvisie. Hierbij is het van belang dat de noodzakelijke woningbouw op een natuurlijke manier wordt verbonden met het landelijk gebied met als resultaat een harmonisch ingericht landschap.

Transformatie van gebouwen heeft belangrijke voordelen als het gaat om duurzaamheid en om behoud van het landschap en historisch erfgoed.

Concreet:

- Maximaal inzetten op ketensamenwerking met gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, GGD'en en veiligheidsregio's.
- Ruimte geven, binnen gestelde kaders, aan initiatieven vanuit het werkveld. (“ja, mits”-principe).
- Verduurzaming van de energievoorziening moet een belangrijke plek krijgen in omgevingsvisies en omgevingsplannen.
- Terughoudend omgaan met het zelf vaststellen van omgevingswaarden en zwaardere normen dan landelijke normen (“neen, tenzij”-principe).
- Normen (milieu en omgeving) moeten noodzakelijk en begrijpelijk zijn en voor burgers en bedrijven haalbaar en betaalbaar zijn.
- Provincies krijgen via instructies en instructieregels meer bevoegdheden om het ruimtelijk beleid van gemeenten te sturen. De provincie moet hier terughoudend mee omgaan.
- Terughoudend omgaan met sturen in ruimtelijk beleid van gemeenten.

- Bestuursovereenkomsten kunnen een goed alternatief voor instructieregels zijn.
- Blijvende plek in de omgevingsvisie voor de ladder voor duurzame verstedelijking.
- Uitgangspunt bij ruimtelijke inrichting ten aanzien van verkeer en vervoer: 'eerst bewegen, dan bouwen'.

Ruimte voor wonen

De woningmarkt is de laatste jaren drastisch gewijzigd. De trek naar de stad is neemt toe. Daarnaast is de mobiliteit op de woningmarkt door het zogenaamde scheefwonen extreem laag. Voor starters is het buitengewoon lastig om op de woningmarkt te komen en door de vergrijzing bestaat er een toenemende behoefte aan seniorenwoningen. Kortom:

dikwijls is de woningvoorraad niet meer op de behoefte afgestemd. Daarom is het nodig dat er regionale woonvisies vastgesteld worden.

Het permanent wonen in recreatiewoningen is in beginsel niet wenselijk.

Concreet:

- Bouw voor eigen behoefte (natuurlijke aanwas) in kleine kernen bevorderen met zorg voor voldoende en passende ontsluiting voor de toegenomen verkeerdrukke.
- Ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en slim ruimtegebruik zijn de uitgangspunten voor het bouwen.
- Bouwen kan niet alleen maar binnenstedelijk, aanpassing ervan kan nodig zijn om in de woningbehoefte te kunnen voorzien.
- Scheefwonen vraagt om een oplossing in samenspraak met het Rijk en de gemeenten.
- Bouw voor alle doelgroepen, zoals starters, gezinnen en ouderen met een goede verhouding tussen sociale woningbouw en andere categorieën.
- Bevorderen van “wonen in een geluidsscherm”.
- Inzetten op het bewustzijn van klimaatbestendig bouwen.

Ruimte voor werken, winkelen en landbouw

Robotisering, automatisering, thuiswerken, flexwerken en ZZP-ers zorgen voor gewijzigde economische dynamiek. Het gevolg is kantorenleegstand en dit vraagt om (boven)regionale aanpak.

Ontwikkelingen als schaalvergroting, bedrijfsbeëindiging en nieuwe functies gaan ook de agrarische sector niet voorbij. In

toenemende mate is er, mede door herstructurering en stoppende agrariërs sprake van vrijkomende agrarische bebouwing. Evenwel is onze agrarische sector de, op Amerika na, grootste exporteur in de wereld. Die positie moeten we niet laten afnemen en dat vraagt om een sectorale aanpak. Bovendien is deze branche van enorm belang voor de voedselvoorziening en de regionale bedrijvigheid.

De detailhandel bevindt zich in moeilijke omstandigheden. Als de samenleving digitaliseert, digitaliseert de detailhandel. Dit heeft invloed op de winkelinfrastructuur. Voor de leefbaarheid van stads- en dorpscentra, maar ook voor de leefbaarheid van dorpsgemeenschappen, is een florerende middenstand van eminent belang. Het is daarom verstandig de winkels niet alleen in, maar ook binnen de centra te concentreren. Dit kan eveneens de vergrijzing van kleine kernen tegengaan.

Concreet: Agrarische sector:

- Aanpak leegstaande (agrarische) bebouwing waarbij ruimtelijke inpassing en kwaliteit het gewenste resultaat moet zijn.
- De agrarische sector moet ruimte blijven houden zich te ontwikkelen en te verbreden, ook met agrarisch gelieerde nevenactiviteiten. Soms vraagt dit in het kader van verduurzaming extra ruimte.
- Hergebruik van bestaande boerderijen heeft de voorkeur boven nieuwbouw.

Concreet: Bedrijven:

- Onderzoek naar herstructurering van bestaande bedrijventerreinen boven uitbreiding ondersteunen.
- Intensief ruimtegebruik van bedrijventerreinen stimuleren. Bijvoorbeeld dubbel grondgebruik.
- De oplopende leegstand van kantoren aanpakken, waarbij er ruimte is voor herbestemming naar bijvoorbeeld woningen en sloop
- Kantoorlocaties bij knooppunten openbaar vervoer.
- Bevorderen van innovatieve en arbeidsintensieve bedrijven.

Concreet: Detailhandel:

- Samen met gemeenten een toekomstbestendige brede detailhandelsvisie ontwikkelen.
- Voorkomen van leegstand door concentratie van de detailhandel in de binnensteden en dorpen, en ook in deze centra geconcentreerd.
- Tegengaan bouw van outletcentra.
- Clusteren van volumineuze goederen op aangewezen terreinen nabij centra.
- Niet-agrarische bedrijven met veel transportbewegingen mogen niet substantieel uitbreiden in het buitengebied.

Concreet:

- Stimulering economische innovatie MKB.
- Onderzoek naar verplaatsing Rotterdam The Hague Airport en deze ruimte gebruiken voor verstedelijking.
- Actieve rol van Provincie bij gebiedsgerichte aanpak op het vlak van bereikbaarheid, wonen, recreatie en economie.

Ruimte voor recreatie

Het stedelijk wonen en de jachtige tijd vragen om rust en ruimte om te recreëren. Het is van belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden zijn op korte afstand van de stad. Ook in regionaal verband is voldoende ruimte om te recreëren gewenst. Verdere grootschalige bebouwing van de kust is niet wenselijk.

Het zogenaamde “Kustpact”

bevat op onderdelen goede argumenten voor instandhouding van het Hollandse

kustlandschap. Het kustpact moet verder uitgewerkt worden, waarbij rust, ruimte, natuur en veiligheid belangrijk zijn. Tevens zal de evaluatie van de Zandmotor belangrijke gegevens opleveren. Er kan onderzocht worden of verdere onderdelen van plan Waterman voor de langere termijn goede bouwstenen bevat.

Concreet:

- Recreatiegebieden op korte afstand van de stad in stand houden.
- Qua infrastructuur moeten recreatieknooppunten goed bereikbaar zijn met fiets, openbaar vervoer of auto.
- Aandacht voor duurzame mobiliteit. Oplaadpunten voor auto's en fietsen moeten op centrale plaatsen komen, zoals bij horecagelegenheden, rustpunten en carpoolplaatsen.
- Geen grootschalige bebouwing langs de kust.
- Het kustpact moet verder uitgewerkt worden, waarbij rust, ruimte, natuur en veiligheid belangrijk zijn.

Ruimte voor water

Water is een vriend en een vijand. Van belang is in de eerste plaats de veiligheid. Maar ook voldoende ruimte voor zoet water is belangrijk voor mens, dier, natuur en economie. Uit onderzoekdata blijkt dat er voldoende zoet water per geheel kalenderjaar is, maar dat is onvoldoende gespreid over de seizoenen. Dat vraagt om ruimtelijke maatregelen voor tijdelijke opvang.

Concreet:

- Geef prioriteit aan het beheer (bufferen in droge periodes) van voldoende zoet water in nauwe samenwerking met de waterschappen en Rijkswaterstaat.
- Bevorderen waterveiligheid door bijvoorbeeld creëren van getijdegebieden.
- Water speelt een grote rol bij het halen van de klimaatdoelen.

Een duurzame toekomst

Duurzaamheid staat de komende jaren hoog op de politieke agenda. Energiebronnen, voedsel en grondstoffen zijn niet oneindig voorhanden. Daarom is het noodzakelijk dat we milieuvriendelijk gebruik maken van de natuurlijke bronnen.

De SGP staat voor rentmeesterschap als Bijbels grondbeginsel. God, onze

Schepper, geeft ons verschillende energiebronnen. Het is een persoonlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers om hiermee verantwoord om te gaan. De mens is geen bezitter, maar bewaarder van de schepping.

Het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van CO₂ moet worden teruggedrongen. Alternatieve duurzame oplossingen moeten daarom alle kans krijgen. Er is niet één alternatief dat alles oplost. We kunnen niet zonder welke energiebron dan ook.

Indien windenergie op land gerealiseerd wordt, is niet alleen draagvlak van belang, maar dient de omgeving (de omwonenden) hier ook van te profiteren.

Juist in Zuid-Holland is (her)gebruik van beschikbare restwarmte wenselijk, omdat er grootindustriële (haven) complexen zijn. Want in plaats van het de lucht in (vervuiling) te laten gaan, zou de restwarmte benut kunnen worden voor verwarming van gebouwde omgeving en glastuinbouw. Ook is aardwarmte mogelijk een belangrijke alternatieve energiebron.

De Provincie moet zich met name inzetten om partijen bij elkaar te brengen, innovaties te stimuleren en de kosten te beheersen en eerlijk te verdelen.

Concreet:

- Bij de energietransitie is het eerste antwoord: inzetten op energiebesparing. Wat niet nodig is, hoeft niet opgewekt te worden.
- Zo veel mogelijk inzetten op zonne-energie op daken. Bijvoorbeeld op (semi-) overheidsgebouwen. Combineren met “asbest er af”.
- Zonneweides zijn slechts mogelijk mits dit niet ten koste gaat van kostbare landbouwgrond en de natuur.
- Geen enkele alternatieve energiebron kan in de nieuwe energiemix worden gemist.
- Bevorder ontwikkeling van het gebruik van waterkracht (bijvoorbeeld getijdencentrale Brouwersdam).

- Alleen toestemming voor windmolenparken als ruimte geboden wordt voor participatie door omwonenden. Ook de revenuen moeten terechtkomen bij de omgeving.
- Geen winning van schaliegas.
- Lokaal kan de restwarmte van industriële bedrijven nuttig gebruikt worden. De provincie houdt hier een faciliterende rol.
- Aanwezige warmtenetten, waar mogelijk, uitbreiden naar omliggende plaatsen.
- Toepassen van ledverlichting langs (provinciale) wegen/fietspaden.
- Stimuleren lokale oplossingen: maak burgers eigenaar van de energietransitie en draag bij aan de beleefde verduurzaming.
- Energieschoon openbaar vervoer in de ov-concessies.
- Het bevorderen van kant en klare oplossingen in het kader van energietransitie voor eigenaren van vastgoed.
- Stapsgewijs afbouwen van gaswinning.

Ruimte voor de natuur

De natuur is noodzakelijk voor het in stand houden van de soortenrijkdom aan flora en fauna. Tevens is de natuur van belang voor het welzijn van mensen. Natuur is niet alleen te vinden in natuurgebieden, maar ook daarbuiten: in steden, op industrieterreinen en op het platteland, de zogenaamde niet-natuurgebieden. Met meer kennis van de natuurwaarde van

niet-natuurgebieden kan de provincie een bijdrage leveren aan de bewustwording van de waarde ervan bij onze inwoners. Bij aanleg van nieuwe natuur/natuurbeheer moet het gaan om kwaliteit en niet om kwantiteit. Focus moet liggen op biodiversiteit. Soms is het daarom verstandiger om bestaande natuurgebieden op te waarderen dan nieuwe natuur aan te leggen. Zorg dat de kwaliteit ook gemeten wordt, zodat onderbouwd aangegeven kan worden of nieuwe natuur wel nodig is.

Concreet:

- Natuurwaarde van niet-natuurgebieden inzichtelijk maken.
- Natuurbeheer door agrariërs naast terreinbeherende organisaties (Zuid Hollands Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer) is heel belangrijk.
- Focus moet liggen op kwaliteit (biodiversiteit) en niet de kwantiteit van natuur.
- Agrarisch natuurbeheer moet voldoende aantrekkelijk gemaakt worden, met ruimte voor vakmanschap.
- Natura 2000-doelen en regels worden niet strenger gesteld en toegepast dan nodig is. Daarnaast wordt er voldoende geld beschikbaar gesteld om de doelen te realiseren.
- Bevordering bloemrijke gras- en akkerranden, kruidenrijke sloten en bermen als belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit.
- Vrijwilligers voldoende ruimte en faciliteiten geven om actief te zijn in het natuurbeheer.
- Eerst energie steken in natuurbeleid dat is vastgelegd in Programma Zuid-Holland Groen (PZG) tot 2032.
- Uitvoering natuurbeleid gebiedsgericht aanpakken. Uitvoeren binnen de steden en in de diverse plattelandsgebieden.
- Wildbeheer passend bij een aanvaardbare wildpopulatie, noodzakelijk voor een goede biodiversiteit.
- Goede uitvoerbaarheid van subsidieregelingen Plattelands Ontwikkeling Programma (POP3) zodat iedere agrarische ondernemer er gebruik van kan maken.
- Steun aan gebiedsprocessen van Nationale parken en landschappen (Delta, Kust en Veen)

2. Regisseur

Als gebiedsregisseur gaat de provinciale overheid samen met de lokale overheden over de inrichting van de provincie. Dit betekent een balans zoeken tussen landbouw, natuur, recreatie, milieukwaliteit en sociaaleconomische vitaliteit. Een balans tussen (land)bouwen en bewaren. Deze balans wordt zichtbaar vastgesteld in de omgevingsvisie en omgevingsverordening.

Het door de provincie gemaakte beleid wordt door gemeenten lokaal vertaald en uitgevoerd, samen met maatschappelijke organisaties. De provincie ziet toe op de kwaliteit van het uitgevoerde beleid.

Minder regels, meer verantwoordelijkheid.

De SGP wil burgers voldoende mogelijkheden geven om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving en voor elkaar. Provinciale sturing dient echt een meerwaarde te hebben. In het kader van de nieuwe Omgevingswet ligt het primaat bij de gemeenten, zo dicht mogelijk bij de burger. Dat vergt een cultuurverandering.

Concreet:

- Het primaat bij gemeenten en regio's leggen tenzij het provinciaal belang gediend is.
- De SGP wil actief meedenken over de juiste balans tussen “loslaten en regelen”.

Het provinciale bestuur

Voor de SGP is de overheid ‘Gods dienaar’, een door God gegeven instrument om het land te besturen. In Nederland kennen wij daarbij de rechtstaat, een groot goed waarop we zuinig moeten zijn. Dit houdt in dat de overheid zelf voor haar regels staat en daar rechtvaardig de hand aan houdt.

De burgers in de provincie moeten kunnen rekenen op vertegenwoordigers die staan voor hun zaak, die betrouwbaar en integer zijn. Alleen zo kan de burger vertrouwen hebben in het bestuur. Een betrouwbare overheid is in de ogen van de SGP ook een overheid die vanuit een vast principe handelt. Politici dienen te handelen uit het besef een ambt te bekleden en daarom een voorbeeldfunctie te hebben. Hun integriteit mag niet ter discussie staan. Dit geldt eveneens voor de ambtenaren. Binnen de provinciale organisatie dient er voldoende aandacht te zijn voor het tegengaan van ondermijning en voor het toetsen op integer handelen door signalen binnen de organisatie te delen. Het is van belang dat er voldoende

capaciteit en geld is voor zogenaamde BIBOB-toetsing. Daarbij onderzoekt de provincie of de kans groot is dat een vergunning, subsidie of aanbesteding wordt misbruikt voor bijvoorbeeld het witwassen van geld of andere illegale activiteiten. Zo bevordert de provincie transparant en integer handelen. Dat geldt ook voor het terrein van toezicht en handhaving.

De SGP kiest in de politiek altijd voor een constructieve opstelling. De SGP zou in de periode 2019-2023 graag zien dat zowel Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten investeren in een open bestuurlijke cultuur.

Concreet:

- Geen discussie over nieuwe bestuurlijke structuren voeren, maar maatschappelijke opgaven centraal stellen.
- De provincie is de bondgenoot van gemeenten en regio's en betreft deze maximaal bij het beleid.
- Beleid komt samen met belanghebbenden tot stand.
- Staan voor transparantie in vergoedingen aan Gedeputeerde Staten- en Provinciale Statenleden, zoals bij declaraties.
- Duidelijke inzet voor integer handelen en het samen met andere overheden tegengaan van ondermijning.
- Heldere en eenduidige communicatie.

Europa

Een onderdeel van bestuurlijke samenwerking is de samenwerking op Europees niveau. De SGP staat niet afwijzend tegenover dit schaalniveau van samenwerking, maar is van mening dat het nut moet opwegen tegen de kosten. Voordat overleg op deze schaal wordt aangegaan, moet helder zijn dat het voldoende concrete

resultaten oplevert voor de provincie. Het is in het belang van de hele provincie om in samenwerking met gemeenten, regio's en instellingen te werken aan het binnenhalen van Europese subsidies die de doelen van de het provinciaal beleid ondersteunen.

Concreet:

- Samenwerken op Europees niveau, mits het belang van de provincie hiermee gediend is.
- Opzetten van een samenwerking met gemeenten, regio's en instellingen om Europese subsidies binnen te halen voor doelen die provinciaal beleid ondersteunen.

Financiën

Het uitgangspunt voor een degelijk financieel beleid dient een sluitende meerjarenbegroting te zijn. Het totale inkomsten- en uitgavenpakket van de provincie moet ook altijd financieel in balans te zijn én beleidsmatig doordacht en verantwoord. De doelmatigheid van de uit te geven gelden moet voortdurend getoetst worden aan vier aspecten: (wettelijke) noodzakelijkheid, nuttigheid, doelmatigheid en wenselijkheid. De provinciale overheid moet als een goed rentmeester op een verantwoorde manier omgaan met haar gelden.

Concreet:

- Sober financieel beleid om de lasten voor de burger zo laag mogelijk te houden.
- Bij dreigende tekorten eerst zoeken naar bezuinigingen en richten op de kerntaken.
- Voldoende (gekwificeerd) personeel om de vastgelegde ambities waar te maken.

Meerjarenbegroting

Voor het opstellen van een sluitende meerjarenbegroting dient het voorgenomen provinciaal beleid in SMART-geformuleerde (dus specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) indicatoren te worden vertaald. Deze zijn: wat willen we bereiken (uitkomst en tijdsplanning), wat gaan we ervoor doen (prestaties) en wat mag het kosten. Deze indicatoren gelden als kaderstellend en op basis daarvan wordt in de rapportages verantwoording afgelegd. Bij dit beleid behoort voor de bewaking een deugdelijk financieel controlesysteem. Hierbij hoort ook de vraag of de provinciale organisatie efficiënt en effectief werkt. De informatie die gebruikt is bij het opmaken van de begroting is met eenvoudige verwijzingen snel en efficiënt te raadplegen.

Concreet:

- Uitgangspunt is een structureel sluitende meerjarenbegroting.
- Vertaling van het provinciaal beleid in SMART-geformuleerde indicatoren.
- Deugdelijke onderbouwing van reserves en voorzieningen en geen lasten naar de toekomst.
- Reserves alleen aanhouden met een onderbouwing voor (langjarige)noodzaak.
- Deugdelijke meerjarige onderhoudsprogramma's.
- De begroting is inclusief de onderbouwing snel en efficiënt te raadplegen.

Belastingen

Bij het vaststellen van de provinciale leges en de opcenten op de motorrijtuigenbelasting dient volgens de SGP het uitgangspunt te zijn dat deze hooguit trendmatig verhoogd mogen worden, bij voorkeur met een maximum van het inflatiepercentage. Bij tekorten moet eerst gezocht worden naar bezuinigingsmaatregelen en mag met name de opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet functioneren als melkkoe.

Subsidies

Provinciale subsidies aan instellingen zijn naar hun aard aanvullend op andere inkomstenbronnen. Bij voorkeur dient gekozen te worden voor budgetfinanciering met concrete prestatieafspraken. Jaarlijks vindt verantwoording plaats over de verstrekte subsidies en bereikte resultaten. Hieruit volgt dat volgens de SGP in principe geen langjarige subsidierelaties dienen te worden aangegaan, alhoewel de continuïteit van organisaties daarbij niet uit het oog moet worden verloren. De subsidies worden zo mogelijk jaarlijks geëvalueerd en getoetst op doelmatigheid en

doeltreffendheid. Het systeem van ‘projectsubsidies’ en van ‘horizonfinanciering’ past hier het beste bij.

Concreet:

- Subsidies moeten bijdragen aan de provinciale doelen.
- Subsidies worden periodiek geëvalueerd op nut en noodzaak.
- Subsidies zoveel mogelijk verstrekken als projectsubsidies met meetbare doelen.
- Subsidies niet verstrekken aan bedrijven met personeelsleden die boven de grens van de Wet normering topinkomens verdienen.

3. Stimulator

Een gezonde en sterke (regionale) economische ontwikkeling is onmisbaar. De taak van de provincie is primair het scheppen van goede voorwaarden en ruimte zodat het bedrijfsleven zich op een verantwoorde wijze kan ontwikkelen. Dit is noodzakelijk voor voldoende werkgelegenheid en leefbaarheid. De Bijbelse opdracht van rentmeesterschap waarin iedereen zijn of haar verantwoordelijkheid vorm en inhoud kan geven, moet daarin tot zijn recht komen. De SGP vindt dat maatschappelijk bewust en duurzaam ondernemen gestimuleerd moet worden. In het samenbrengen van het onderwijs en het bedrijfsleven kan de provinciale overheid een belangrijke taak hebben.

Het midden- en kleinbedrijf is verantwoordelijk voor een groot deel van de banengroei. Anders dan het grootbedrijf is het midden- en kleinbedrijf minder makkelijk in staat om tijd en financiële middelen vrij te maken voor bijvoorbeeld innovatie, subsidiëring, lobby en promotie. De aandacht voor het midden- en kleinbedrijf dient afgestemd te worden op het karakter en de mogelijkheden van deze belangrijke economische pijler.

Economische ontwikkeling is geen doel op zich. Economische vraagstukken moeten altijd in samenhang met andere beleidsvelden worden beoordeeld, zoals infrastructuur, woningbouw en milieu. De overheid heeft als taak duidelijke grenzen te stellen. Geen onnodig ruimtebeslag, geen uitbuiting van de aarde en geen roofoverval op de aarde vanwege de mogelijke leefwijze van toekomstige generaties. De samenleving moet haar collectieve rustmomenten koesteren en bevorderen om het gezinsleven te stimuleren. De SGP is tegenstander van de 24 uurseconomie en voorstander van een werkweek waarin de zondag als rustdag wordt geëerbiedigd.

De zondag is een bijzondere dag. De SGP vindt het belangrijk dat deze dag bijzonder blijft. Het is een groot voorrecht om één dag te hebben voor kerkgang, het luisteren naar het Woord van God en onderlinge ontmoeting. Deze dag is niet alleen vanwege het christelijke karakter van belang, maar ook vanwege de belangrijke maatschappelijke en sociale waarde. Iedereen is gebaat bij één dag rust in de week. Daarvoor hebben we al sinds jaar en dag de zondag om ruimte te bieden aan de kerkgang. Ook is het een belangrijk sociaal en maatschappelijk rustpunt in de week. Ondernemers hebben eveneens tijd nodig om bij te tanken. Steeds vaker zitten (vaak jonge) werknemers langdurig thuis door werkstress. De overheid heeft een belangrijke taak om deze dag van God te beschermen.

Concreet:

- Zondag is de onopgeefbare rustdag.
- Bevorderen van minder en/of eenvoudiger regels en snelle vergunningverlening.
- Optimale benutting van Europese fondsen.
- Regionale afstemming van bedrijvigheid.
- Ook het MKB moet kunnen profiteren van overheidsbeleid zoals innovatiefondsen, subsidies enz.
- Stimuleren van het concept campusontwikkeling en de ‘innovatieve maakfabriek’.
- Stimuleren van een banengroei voor de regio's en ontwikkeling van energiehub's voor nieuwe en duurzame brandstoffen (zoals Westelijke Dordtse Oever).
- Stimuleren duurzaam ondernemen inclusief de verduurzaming van de industrie.

Land- en tuinbouw

De land- en tuinbouw vormt een belangrijke sector in onze provincie. De agrarische sector levert een zeer essentiële bijdrage op het gebied van de export en is van belang voor de voedselvoorziening. De landbouw heeft grote waarde; niet alleen economisch, maar ook vanwege de grote rol in de inrichting van het landschap. De agrarische sector (tuinbouw, akkerbouw en veehouderij) staat echter onder druk door schaalvergroting, verstedelijking, bodemdaling, regelgeving en internationale ontwikkelingen, zoals het Europese landbouwbeleid en natuurbeleid. Dat heeft gevolgen voor de agrarische ondernemer, terwijl vooral deze sector het landschap in al zijn diversiteit heeft vormgegeven en onderhouden.

De intensieve veehouderij moet kansen krijgen om te investeren en te verduurzamen. Daarnaast moet er oog zijn voor gezins- en familiebedrijven met veelal hun kleinschaligheid en flexibiliteit, maar zeker ook voor de jonge boer. De akkerbouw staat door marktveranderingen en ontwikkelingsmogelijkheden voortdurend voor grote uitdagingen. De provincie biedt ruimte aan innovatieve duurzame ontwikkelingen voor een antwoord op marktveranderingen en gebruik van mest en bestrijdingsmiddelen.

Leegkomende agrarische bebouwing vraagt om een helder beleid voor sloop of herbestemming. Daarbij hoort maatwerk.

Concreet:

- Bevordering van de onderzoeksmogelijkheden en de toepassing van nieuwe, verantwoorde technologieën.
- Hergebruik van bestaande boerderijen en bedrijfsbebouwing verdient de voorkeur boven nieuwbouw.
- Voldoende ruimte voor innovatie en kwalitatieve ontwikkelingen van de Agroclusters (zoals glastuinbouw, bomen en heesters en bloembollen).
- Aandacht voor het milieu, verduurzaming en dierenwelzijn.
- Complexe administratieve verplichtingen in begrijpelijke taal uitleggen.
- Bevorderen herinrichting landelijk gebied, bijvoorbeeld door verkaveling van agrarische percelen.
- Oog hebben voor gezins- en familiebedrijven, hun flexibiliteit en kleinschaligheid, maar ook voor opvolging.
- Ruimte bieden aan en stimuleren van innovatie en verduurzaming van de glastuinbouw.
- Terugdringen lichtuitstoot van glastuinbouw.
- Inzet van de bollenteelt (unieke sector in Zuid-Holland) op het milieu.
- Teelt van bloemen en heesters in Boskoop vraagt om een goede bereikbaarheid.
- Blijvende steun voor het Veenweide Innovatie Centrum, voor ontwikkelingen in de veeteelt.
- Stimuleren van natuur-inclusief agrarisch ondernemen.
- Stimuleren van verbreding van de landbouw.
- Samen met de agrarische sector zoeken naar evenwicht tussen agrarisch ontwikkelen en kwaliteit van het landschap.
- Vergoeden van schade door dieren (faunaschade) zonder legesheffing.
- Vasthouden aan het met de sector afgesproken beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij.
- Bevorderen van snelle duidelijkheid over de toekomst van de geitenhouderij.
- Ruimte bieden aan innovatieve duurzame ontwikkelingen voor een antwoord op marktveranderingen en gebruik van mest en bestrijdingsmiddelen in de akkerbouw.
- De agrarische sector heeft een belangrijk aandeel in het halen van de klimaatdoelen.

Economie, Onderwijs en arbeidsmarkt

Onze provincie moet een goed vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven hebben.

Onderwijsinstellingen en kenniscentra zijn daarin erg belangrijk. Bedrijven hebben goed opgeleide krachten nodig. Bedrijven kunnen soms onvoldoende gekwalificeerde mensen aantrekken; dit geldt voornamelijk technisch

personeel. Teveel jonge mensen vertrekken uit kleinere, perifere gemeenten in de regio's buiten de Randstad (Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016, PBL/CBS). De provincie moet zich nadrukkelijk blijven inzetten voor het samenbrengen van onderwijs, bedrijfsleven en overheid onder andere via de Economic Board Zuid-Holland. Gezamenlijk kunnen strategische initiatieven tot stand worden gebracht die de economie in onze provincie versterken.

Jonge mensen hebben we niet alleen nodig als arbeidskrachten, maar ook voor de leefbaarheid. Wij vinden dat de provincie zich actief moet blijven inzetten voor goed technisch onderwijs. Bereikbaarheid van het onderwijs is belangrijk.

Innovaties in opleidingen, bedrijven en kennisinstututen moeten gestimuleerd worden onder andere via de ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter (IQ). Door het verstrekken van kapitaal en projectsubsidies kan ruimte worden geboden voor het ontwikkelen van innovatieve toepassingen. Iedereen die kan werken, maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. Deze wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking. Ook op dit punt moet de provincie het goede voorbeeld geven en bij elke uitbreiding van de formatie nagaan of het aannemen van mensen uit deze doelgroep mogelijk is.

Concreet:

- Stimuleren van initiatieven om bedrijfsleven en onderwijs beter op elkaar af te stemmen.
- Stimuleren van vakmanschap stimuleren, met name in de technische sector.
- Aanjagen van innovatie door verstrekken van kapitaal en projectgebonden subsidies (IQ).
- Actieve bijdrage aan het versterken van de economie door middel van onder andere de Economic Board Zuid-Holland.
- Inzetten op transitie naar een duurzame industrie.
- Bevorderen van participatie van achterstandsgroepen.

Toerisme

Recreanten willen rust en beleving en hiervoor is de toegankelijkheid van de natuur belangrijk. Dat kan samengaan, mits duidelijk is wat waar mag en kan. Een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk willen wij bevorderen. Onze provincie moet verder uitbouwen waar het goed in is. Niet alleen strand en zee, maar ook kreken, meren en kanalen bieden kansen voor de toeristische sector. Het is belangrijk om onderscheidend te zijn, ook wat betreft exclusiviteit in eten en slaapplekken.

Recreatie en toerisme is een sector die op het platteland voor veel inkomsten kan zorgen, zij kan bijdragen aan een vitaal platteland. De provincie speelt een voorwaardenscheppende rol ten aanzien van recreatievoorzieningen. Deze mogen geen afbreuk doen aan de Bijbelse waarden, zoals zondagsrust en zedelijke normen. Ook mogen ze geen belemmering zijn voor agrarische activiteiten, maar ze moeten juist een waardevolle toevoeging vormen. Zo spelen streekproducten in op de behoeften van de toerist en zorgen ze voor inkomsten.

Activiteiten die strijdig zijn met Gods Woord zouden wat ons betreft ontmoedigd moeten worden ook als het gaat om financiering.

Concreet:

- Stimuleren van plattelandstoerisme, waarbij we oog hebben voor de gevolgen van 'over-toerisme'.
- Aanwezige natuur en platteland gebruiken voor de versterking van het toerisme zonder agrarische activiteiten te belemmeren.
- Versterken van de informatievoorziening voor toeristen, door middel van onder meer VVV's en mobiele applicaties.
- Uitbreiden van wandel- en fietsroutes, ook naar stations van NS.
- Insteken op recreatie ten aanzien van gezondheid en welzijn (zorgtoerisme).
- Ontwikkeling van streekproducten stimuleren.

4. Verbinder

De provincie is een verbinder op allerlei manieren. Zo zorgt de provincie ervoor dat u van de ene naar de andere gemeente kunt rijden of varen. De provincie is namelijk verantwoordelijk voor de aanleg, onderhoud en veiligheid van provinciale (vaar)wegen. Daarnaast kan de provincie ook een spilfunctie tussen het Rijk en gemeenten vervullen om

nieuwe ontwikkelingen tot stand te brengen. Verder heeft de provincie een rol om digitale verbindingen (snel internet) te laten ontsluiten in het buitengebied. Tot slot verbindt de provincie door bij initiatieven, beleidsontwikkeling en visievorming oog te hebben voor belangen van alle betrokkenen, waarbij de insteek is om zo optimaal mogelijk draagvlak te creëren. Het tot stand brengen van de verbinding met landelijke overheid en Europese instellingen speelt daarin een rol.

Verkeersveiligheid

De provincie moet alles doen wat in haar vermogen ligt om de provinciale wegen goed te onderhouden en zo verkeersveilig mogelijk te maken. Juist op de provinciale wegen gebeuren niet zelden ernstige ongelukken. Het uitgangspunt bij de aanleg en het onderhoud van provinciale wegen dient de optimale veiligheid van alle weggebruikers te zijn. Locaties waar veel ongelukken voorkomen, moeten met spoed worden aangepakt.

Concreet:

- Kritisch de oorzaken van verkeersongevallen te blijven volgen.
- Goed onderhouden wegen, die optimaal verkeersveilig zijn ingericht bijvoorbeeld door rotondes.
- Aandacht besteden aan preventie via bijvoorbeeld publiekscampagnes.
- Ruim baan voor fietsers, onder andere door de aanleg van snelfietsroutes.
- Verbeteren van doorstroming van het verkeer in Boskoop en Hazerswoude-Dorp.
- Aanleg wandelpaden.

Verkeersdrukte

De schepping ondervindt schade van de toenemende verkeersdrukte. Het gebruik maken van "smart mobility" levert hieraan een bijdrage, evenals het stimuleren van de fiets als alternatief voor de auto. Verder dient de provincie te zorgen voor voldoende carpoolplekken en P&R-voorzieningen.

De parkeersituatie voor vrachtwagens levert op sommige plaatsen een knelpunt op, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. De provincie dient in overleg met gemeenten en regio's te treden om te komen tot een regionale aanpak en oplossing.

Concreet:

- Eerst wegen aanleggen, daarna huizen bouwen.
- Optimaal gebruiksgemak bij het carpoolen (oplaadpunten, fietsenstalling).
- Opzet en uitbreiding van carpoolplekken en P&R-voorzieningen.
- De belangrijkste verkeersknelpunten met spoed oppakken.
- Zorgen voor een aantrekkelijk openbaar vervoer dat kan concurreren met de auto.
- Gebruik maken van smart mobility met als voorbeeld: slimme verkeersregelinstallaties.
- In samenspraak met gemeenten realiseren van voldoende parkeervoorzieningen voor vrachtwagens.
- Verbeteren doorstroming rijkswegen in plaats van de gevolgen afwikkelen via provinciale wegen.
- Aandringen bij het Rijk op aanleg en/of verbetering van rijkswegen A4 (zuid), A15, A20, A27, N3, N57 en N59.
- Aandacht voor de verbetering van de N208 tussen Keukenhof en de aansluiting met de N207.
- Goede ontsluitingen van bedrijventerreinen door rand- of rondwegen buiten de dorps- of stadskernen om.
- Bevorderen goede aansluitingen op Rijkswegen vanuit gemeenten, vooral in de situaties waar veel logistiek verkeer plaatsvindt.
- Bevorderen van vrachtvervoer over water.
- Goed onderhoud van vaarwegen, kades en oevers.

Openbaar Vervoer

De provincie is verantwoordelijk voor het regionale openbaar vervoer. Wat ons betreft moet de provincie zorgen voor een betaalbaar en toegankelijk OV waarbij aandacht moet zijn voor de leefbaarheid van de kleine kernen in het landelijk gebied. Hiervoor kan de provincie ook gebruik maken van alternatieven, zoals bijvoorbeeld een buurtbus. Vanuit milieuoogpunt gezien, dient de provincie het gebruik van elektrisch busvervoer te bevorderen. Bij toekomstige aanbestedingen gelden daarom de volgende uitgangspunten: betaalbaar, voldoende, toegankelijk, gebruiksvriendelijk en kwalitatief goed openbaar vervoer. Omdat bij aanbestedingen vaak sprake is van schaalvergroting (meerdere provincies) moet het mogelijk blijven voor specifieke gebieden maatwerk te leveren, waarbij er een afweging plaatsvindt tussen prijs en geleverde kwaliteit.

De provincie moet de waterbus in gaan zetten als onderdeel in de OV-keten. Bij de nieuwe aanbesteding moeten er goede aansluitingen gerealiseerd worden met OV op het land.

Er moet grondig onderzocht worden wat effectieve opstaplocaties zijn en daarbij moeten er gesprekken gevoerd worden met het bedrijfsleven om het vervoer van hun personeel over water te stimuleren.

Concreet:

- Optimale toegankelijkheid van het openbaar vervoer en borging van de veiligheid.
- Goede (digitale) communicatie en afstemming tussen openbaar vervoervoorzieningen.
- Toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mindervaliden is een must.
- Implementeren van vraaggestuurd vervoer, naast de aanwezigheid van een kernnet.
- Stimuleren van burgerinitiatieven om lokaal vervoer te realiseren in een zelfredzame samenleving.
- Inzetten bij concessieverlening op duurzamer busvervoer.

- Bevorderen en versterken van lightrail-verbindingen met als voorbeeld:
  - Rotterdam-Drechtsteden
  - Regio Lisse
  - Westland
- Stimuleren van de waterbus als volwaardige OV-schakel met hoge frequentie, nieuwe verbindingen en uitgebreide vaartijden.
- Tarieven openbaar vervoer gelijk aan ontwikkelingen opcenten.
- Streven naar gelijke OV-tarieven in verschillende concessies. Voorkeur voor een concessiegebied.
- Haltes R-net voorzien van voldoende fietskluizen.
- R-net op N210 vanuit Krimpenerwaard richting Rotterdam mogelijk maken.
- Bevorderen verdubbeling van het spoor tussen Delft-Zuid en Schiedam.
- Aandacht voor spoorverbinding tussen Leiden en Utrecht.

Snel internet in buitengebied

Snel internet is een belangrijke digitale voorziening voor de maatschappij. Het zorgt voor sociale en maatschappelijke participatie en versterkt het leef- en vestigingsklimaat voor zowel bewoners als bedrijven. Snel internet is dan ook niet meer weg te denken uit onze samenleving. Iedereen moet hiervan gebruik kunnen maken ten behoeve van particulier en zakelijk gebruik. In sommige buitengebieden is helaas nog geen snel internet voorhanden. De provincie faciliteert en stimuleert daarom onderzoeken en initiatieven die erop gericht zijn snel internet te ontsluiten. Daarbij weegt de provincie samen met de betrokken gemeenten zorgvuldig de kosten die met genoemde initiatieven gemoeid zijn. De baten moeten in redelijke verhouding staan tot de te maken kosten.

Concreet:

- Stimuleer de digitale bereikbaarheid voor onderwijs, bedrijven en agrariërs in kleine dorpen en het buitengebied.

Ruimte voor mobiliteit van bedrijven

De mobiliteit van personen en goederen moet goed geregeld zijn. Het is belangrijk om dit regionaal af te stemmen. Er moet actief ingezet worden op de mogelijkheden van meer vervoer van personen en goederen via spoor en water. Er moet aandacht zijn voor de veiligheid- en gezondheidsrisico's van vervoer. Te denken valt onder meer aan geluidsoverlast, gevaarlijke stoffen en trillingen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen door woongebieden moet zo veel mogelijk worden geweerd vanuit het oogpunt van veiligheid.

Concreet:

- Gevaarlijke stoffen buiten steden en woongebieden om vervoeren.
- Realiseren van weegpunten ter voorkoming van schade (mede door omrijden van vrachtverkeer) aan provinciale wegen.
- Bevorderen van “truck platooning”.
- Inzetten op Logistieke Ontkoppel Punten (LOP).

Binnenvaart

De SGP draagt de binnenvaartsector een warm hart toe. De provincie heeft dan ook als taak om de binnenvaart zoveel mogelijk te faciliteren. Hierbij denken wij aan goede en voldoende havenfaciliteiten, maar ook aan veilige en goed onderhouden provinciale vaarwegen en aan het realiseren van voldoende stroom- en watervoorzieningen voor scheepvaartverkeer langs de provinciale wateren. De provinciale sluizen en bruggen verkeren in een goede staat van onderhoud en de bedieningstijden worden afgestemd op de lokale situatie. Het afmeren van particuliere boten in provinciale wateren is mogelijk, mits dit de veiligheid voor het scheepvaartverkeer niet in gevaar brengt.

Concreet:

- Optimaal faciliteren van de binnenvaart door goede en voldoende havenfaciliteiten.
- Voldoende stroom- en watervoorzieningen langs de provinciale wateren.
- Afmeervoorzieningen voor particulieren zijn mogelijk, mits de veiligheid voor het scheepvaartverkeer niet in gevaar wordt gebracht.
- Ook in de avonden mogelijkheid van (onbemande) bediening van alle bruggen.
- Bevorderen emissiearme binnenvaart.

Visserij

De visserij staat onder druk vanwege de naderende Brexit en allerlei Europese maatregelen (quota en mogelijk pulskorverbod). Het voortbestaan van een groot deel van de sector wordt bedreigd. Dit is onacceptabel. De provincie moet daarom samen met regering, visserijprovincies en gemeenten gezamenlijk optrekken om de belangen van de visserijsector optimaal te behartigen, zodat voorkomen wordt dat innovatieve en duurzame technieken door Europa worden verboden. Daarnaast moet de visserij in Britse wateren mogelijk blijven. De provincie moet dan ook alle mogelijke lobbykanalen benutten om deze nadelige ontwikkelingen tegen te gaan.

Concreet:

- Maximale inzet provincie om negatieve maatregelen vanuit Europa te voorkomen.
- Stimuleren van innovatieve en duurzame (vis)technieken.
- Bijdrage aan de vernieuwing en verbreding van opleidingen in de visserij.

5. Beschermmer

Het 'bewaren' van de aarde is een opdracht voor de mensheid, waar de provincie een belangrijk rol in speelt. Bij het inrichten van de aarde, het 'bouwen', wordt als het goed is rekenschap gegeven van het nuttig gebruik van de schepping, en wordt rekening gehouden met de draagkracht van de schepping. Tevens is de provincie de 'beschermheer' en regisseur van het landschap en weegt daarbij de belangen af tussen natuur, agrarisch en economisch gebruikt gebied, en infrastructuur.

Natuur beschermen en beheren

De provincies hebben de Wet Natuurbescherming omgezet in provinciaal beleid. Dit houdt in dat de provincie verantwoordelijk is voor vrijwel alle ontheffingen, vergunningen, meldingen, handhaving en uitvoering van het natuurbeleid. Daarbij moet een goede en rechtvaardige afweging gemaakt worden tussen natuurdoelen, soortenbescherming, en economisch gebruik van het landschap.

Beheren van de natuur houdt in dat door middel van wildbeheereenheden het faunabeheer (dieren) wordt vormgegeven. Faunabeheer is nodig om verspreiding van parasieten (sommige dierziektes zijn gevaarlijk voor mensen) tegen te gaan, exoten te weren, te grote populaties van wild te voorkomen, schade aan infrastructuur en dijken tegen te gaan en gewasschade voor agrariërs te beperken. Een continue afweging van faunabeheermethoden is noodzakelijk. De jacht maakt daar een wezenlijk onderdeel van uit. Het aantal proefdieren kan en moet omlaag, uitgezonderd de noodzaak voor het ontwikkelen van medicatie.

Onderzoekinstellingen dienen op dit punt volledige openheid van zaken te bieden. Alternatieven voor proefdieren verdienen steun.

Concreet:

- De provincie zorgt voor een vlotte vergunningsverlening in het kader van de natuurwet.
- De provincie zorgt voor een toegankelijk loket voor het melden van gewasschade en het adequaat afhandelen daarvan. De behandelbijdrage voor het melden van gewasschade moet afgeschaft worden.
- De provincie zorgt voor een adequate bestrijding van stroperij. Een goede afstemming en samenwerking met onder andere toezichthouders is essentieel. Dit voorkomt het doden van dieren en bevordert de veiligheid in het buitengebied.
- Het registreren van schade aan dijken door wild (graafschade) is belangrijk en geeft een juridische basis voor doeltreffende bestrijding van deze schades die de veiligheid in gevaar kunnen brengen.

- Weide- en akkervogels moeten beschermd worden tegen predatoren als vossen en kraaien. De nachtelijke jacht op vossen dient voldoende ruimte te krijgen: ook buitenom het broedseizoen en in een ruime cirkel rond weidevogelgebieden.
- Ook in de winter moet er op ganzen gejaagd kunnen worden. Niet alleen omdat het aantal ganzen de afgelopen jaren sterk zijn toegenomen maar ook de bijbehorende schade aan gewassen. Zelfs natuurbeheerders zien problemen.
- Hulpmiddelen, als lokfluitjes, kunnen een belangrijke leveren aan effectieve en diervriendelijke jacht of schadebestrijding. Hier moet voldoende ruimte voor zijn.
- Faunafonds: voldoende compensatie voor boeren.
- Bevorderen van gebruik alternatieven voor proefdieren.
- Omlaag brengen van het aantal proefdieren, uitgezonderd de noodzaak voor het ontwikkelen van medicatie als daar geen geschikte alternatieven voor zijn.

Waterveiligheid - beschermer van burgers

Provincies hebben specifieke taken in het waterbeheer, namelijk het toezien op de kwaliteit van het door de waterschappen uitgevoerde waterbeleid. Dit gaat zowel over kwaliteit van het water, alsook bescherming tegen water (waterveiligheid).

Naast het beschermen van de samenleving en het milieu voor invloeden die de mens veroorzaakt, heeft de provincie ook het toezicht op het Waterschap als het gaat over het goed en doelmatig beschermen van burgers tegen gevaren van het water, van buitenaf (zee en rivieren) en van binnenuit (regenwater). Het normeren, herstellen en in stand houden van secundaire waterkeringen is jarenlang buiten beeld gebleven. Provincies en waterschappen zijn bezig met een inhaalslag. Het is van groot belang dat de provincies erop toezien dat dit ook adequaat doorgezet wordt zodat binnen nu en vier jaar ook alle secundaire waterkeringen genormeerd en gecontroleerd zijn. Er plannen zijn om de eventuele geconstateerde tekortkomingen te herstellen.

Concreet:

- Bij bodemdaling kan de agrarische sector een belangrijke bijdrage leveren. Duurzaam grondgebruik met de toepassing van onderwaterdrainage is hiervoor een van de belangrijke oplossingen.
- Organiseren van een toekomstbestendig watersysteembeheer.
- Bij alle plannen de beschikbaarheid van voldoende zoet water beschrijven.

Cultureel erfgoed

De SGP hecht veel belang aan het behoud en de benutting van ons cultureel erfgoed (monumenten, cultuurlandschappen, voorwerpen, enz.). Het is belangrijk dat dit erfgoed zowel fysiek als digitaal goed toegankelijk is.

Concreet:

- Musea moeten laagdrempelig zijn en archeologische vondsten toegankelijk voor een breed publiek.
- Verbinden van culturele bezienswaardigheden is een goede manier om het monumentenbeleid te versterken.
- Verhogen van het budget voor onderhoud en restauratie van monumenten, waaronder landgoederen, molens en kerken.

Cultuureducatie

De SGP vindt het belangrijk om de cultuurhistorie breed uit te dragen. Een land dat zijn geschiedenis niet kent heeft geen toekomst. Het is belangrijk om de geschiedenis van de provincie ook bij de jeugd onder de aandacht te brengen. Ook bibliotheken vragen betrokkenheid van de provincie. Deze culturele voorzieningen zijn onmisbaar voor een toegankelijke informatievoorziening. De SGP wijst het aanbod van producten die strijdig zijn met Gods Woord af.

Concreet:

- De provincie stimuleert, in samenwerking met het ministerie van onderwijs, aan elke groep 7 of 8 van de basisschool een (gast)les cultuureducatie.
- Elke (basis)schoolleerling bezoekt een keer het provinciehuis.

provincie
ZUID HOLLAND

6. Toezichthouder

Behalve eigen taken heeft de provincie ook het toezicht op de gemeenten. Het toezicht is vooral financieel, vanuit de provincie wordt gecontroleerd of de gemeenten hun begroting wel op orde hebben. Daarnaast houden de provincies toezicht op de waterschappen. Ook de kwaliteit van het openbaar (gemeente)bestuur wordt door de provincie bewaakt, maar de SGP wil geen overmatige bemoeienis van de provincie.

Sterk bestuur

Een goed functionerende gemeente kent bestuurlijke stabiliteit, handelt integer, een organisatie met kwaliteit en voldoende medewerkers, een gezonde financiële huishouding, inspirerend leiderschap en de kracht te veranderen. Verder haakt een goed functionerende gemeente in op samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners en medeoverheden.

Bestuurlijk partnerschap en bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten en provincie juicht de SGP zeer toe. Waar nodig moeten de handen in elkaar worden geslagen en moeten de zaken gezamenlijk worden aangepakt.

In principe staat de SGP gereserveerd tegenover bestuurlijke herindeling of opschaling, tenzij het op basis van een vrijwillige keuze is of de noodzaak aanwezig is om de inwoners, bedrijven en instellingen beter van dienst te kunnen zijn.

Differentiatie tussen provincies is voor de SGP namelijk een belangrijk uitgangspunt. Het profiel van de provincie is immers afhankelijk van de specifieke problematiek en fysieke omstandigheden in de regio. Provinciale herindeling ligt dus niet voor de hand.

Concreet:

- Ondersteunen van gemeenten die hun bestuurskracht willen versterken, door middel van advies, onderzoek, trainingen en subsidie.
- Stimuleren vanuit provincie van samenwerking tussen gemeenten, bedrijfsleven en onderwijs.

Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit en volksgezondheid hangen nauw samen. Bouwen en bewaren betekent ook scherp toezien op de kwaliteit van de natuur, de geschapen planten en dieren en de leefomgeving. Bij elke ontwikkeling (investeringen, vergunningverleningen) moet nagegaan worden wat het effect is op het milieu en moeten

maatregelen genomen worden om aantasting van het milieu en de leefomgeving te voorkomen. Dit betekent een streng, maar duidelijk milieubeleid voor bedrijven. Waar de provincie verantwoordelijk is voor de handhaving, moeten er naast eenduidige regels en voorlichting ook (on)aangekondigde fysieke controles zijn bij bedrijven. Bedrijven krijgen vertrouwen van de provincie als keer op keer blijkt als men aan regelgeving voldoet. Inzet van de provincie moet gericht zijn op een duurzame industrie. Een voortdurende afweging tussen economie en ecologie mede door middel van het stimuleren van innovaties.

Concreet:

- Vergroting van de milieuruimte rond bedrijventerreinen door de aanleg van bufferzones.
- Een streng en rechtvaardig handhavingsbeleid.
- Rol provincie is aanjager van transitie naar een duurzame industrie.

Milieu toezicht

Bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen en met de complexiteit van deze processen en installaties vallen qua toezicht onder de provincie. Als het misgaat, zijn de gevolgen voor de omgeving vaak groot. Het is daarom ter bescherming van de samenleving en de omgeving van belang dat er adequaat toezicht is.

Duidelijke regels in combinatie met strenge handhaving en een toegankelijke toezichtorganisatie geven duidelijkheid aan bedrijven die daardoor weten waar ze aan toe zijn.

De overheid als vergunningverlener moet goed benaderbaar zijn voor bedrijven inzake vraagstukken over de uitleg van milieuregels. Dat bevordert het naleven ervan en geeft ook een goede basis voor adequate handhaving.

Concreet:

- Goede benaderbaarheid van overheid als vergunningverlener voor bedrijven inzake vraagstukken over de uitleg van milieuregels.
- Snel(ler) in kunnen grijpen bij milieudelicten.
- Inzet op afdwingbare revisievergunningen.
- Toezicht op de wet- en regelgeving door een adequaat handhavingsprogramma afgestemd op de verantwoordelijkheid van het bedrijf.
- Streven naar minimalisatie van de uitstoot door de industrie.
- Verbetering luchtkwaliteit naar lagere normen dan thans gelden. Waar nodig het uitbreiden van meetpunten.
- Geen uitbreiding van geluidscontouren en vluchten in de nacht bij Rotterdam The Hague Airport.
- Inzetten, in de rol van vergunningverlener, op transitie naar een duurzame industrie.

Top-5 kieslijst

1. Nico de Jager

2. Gerard van de Breevaart

3. Johan Matze

4. Peter van den Berg

5. Peter Verheij

Kandidatenlijst

1. C.N. (Nico) de Jager (MBA RBC) | Sliedrecht | 23-09-1967
2. G.A. (Gerard) van de Breevaart | Hendrik-Ido-Ambacht | 19-12-1983
3. J.K. (Johan) Matze (drs.) | Nieuw-Beijerland | 08-05-1971
4. C.P.W. (Peter) van den Berg (mr.) | Waddinxveen | 21-03-1974
5. P.J. (Peter) Verheij (drs.) | Alblasterdam | 24-06-1980
6. A. (Arnold) Weggeman (mr.) | Capelle aan den IJssel | 11-05-1968
7. W.J. (Wim) van Duijn (drs.) | Katwijk | 16-10-1964
8. H. (Hendrik) Herweijer (mr.) | Dirksland | 20-09-1987
9. J.W. (Jan-Willem) Rouwendal (mr.) | Leidschendam-Voorburg | 03-07-1971
10. D.C. (Erik) van Pienbroek | Vlaardingen | 14-04-1976
11. G.P. (Geert) Schipaanboord | Leiderdorp | 13-09-1985
12. V.A. (Volbregt) Smit (mr.) | Ridderkerk | 27-01-1964
13. W.C. (Wietse) Blok | Bleskensgraaf | 26-09-1995
14. C.A. (Marco) Oosterwijk | Krimpen ad IJssel | 01-08-1976
15. J.P. (Hans) Tanis (MBA) | Sliedrecht | 14-07-1961
16. A.D. (Adriaan) van der Wulp | 's-Gravendeel | 31-08-1976
17. J.L. (Jan Leendert) van den Heuvel (mr.) | Bodegraven | 25-11-1965
18. J.P. (Pieter) Neven | Schoonhoven | 30-05-1967
19. P.M.D. (Pieter) Weijers (mr.) | Capelle aan den IJssel | 30-09-1975
20. W.J. (Wouter-Jan) Vroegindewey (mr.) | Katwijk | 16-08-1972
21. M.P. (Martin) de Graaf (drs.ir.) | Delfgauw | 01-08-1963
22. J.A. (Jan) Schippers (drs.) | Rotterdam | 05-07-1968
23. J. (Jan) de Vos | H'veld-G'dam | 20-01-1952
24. A.J. (André) Flach (MSc) | Hendrik-Ido-Ambacht | 23-04-1976
25. P.C. (Peter) Grinwis | Ouddorp | 01-07-1971
26. J.S. (John) Breedveld | Barendrecht | 16-01-1963
27. C.A. (Linco) Nieuwenhuyzen (MSc) | Dordrecht | 03-05-1983
28. J.G. (Johan) van Buuren | Oud-Beijerland | 03-04-1970
29. D.J.H. (Diederik) van Dijk (mr.) | Benthuisen | 22-11-1971
30. S. (Servaas) Stoop (drs.) | Dirksland | 08-05-1962

Natuurlijk SGP

www.sgpzh.nl